

Udtalelse fra regionsrådet vedrørende Statsrevisorernes beretning om overholdelse af de maksimale ventetider for kræftpatienter

Indenrigs- og Sundhedsministeren har bedt om regionsrådets udtalelse til Statsrevisorernes beretning nr. 13/2023 om overholdelse af de maksimale ventetider for kræftpatienter.

Nærværende udtalelse fra Regionsrådet i Region Nordjylland forholder sig, som ministeriet har anmodet om, til hovedkonklusionerne fra Rigsrevisionen og bemærkninger fra Statsrevisorerne. Derudover vurderes betydning af de igangsatte genopretningsinitiativer på kræftområdet i forhold til at sikre fremadrettet overholdelse af de maksimale ventetider.

Regionsrådet i Region Nordjylland tager Rigsrevisionens kritik alvorligt og anerkender, at der i perioden fra 2019 til starten af 2023 har været uklarhed om fortolkningen af reglerne, og at der ikke er sket en konsekvent nok dokumentation af overholdelsen af patientrettighederne. Med den nye vejledning fra Sundhedsstyrelsen og den nye nationale monitorering af maksimale ventetider er de vigtigste grundsten lagt for at rette op på dette. Det er dog samtidig Regionsrådets opfattelse, at Rigsrevisionens beretning ikke giver et retvisende billede af regionernes aktuelle indsats på kræftområdet.

Bemærkninger til hovedkonklusioner

Regionsrådet anerkender, at der i undersøgelsesperioden har været uklarhed om fortolkningen af reglerne. Det er dog Regionsrådets opfattelse, at Rigsrevisionens datagrundlag og metode ikke i tilstrækkelig grad kan underbygge udtalelserne fra Statsrevisorerne samt Rigsrevisionens konklusioner. Som der redegøres for i afsnittet om 'igangsatte og fremadrettede initiativer', kan Regionsrådet heller ikke genkende det billede, der tegnes af regionernes indsats på kræftområdet.

Rigsrevisionens estimater er beregnet ud fra en stikprøveundersøgelse af 380 patientjournaler, der er udtrukket fra et datagrundlag, som regionerne ikke finder retvisende og ikke har haft til formål at monitorere de maksimale ventetider. Rigsrevisionens konklusioner bygger på, om der i disse 380 journaler er tilstrækkelig skriftlig dokumentation for overholdelsen af reglerne.

Rigsrevisionen sætter i undersøgelsen lighedstegn mellem utilstrækkelig dokumentation og manglende overholdelse af reglerne om de maksimale ventetider. Manglende dokumentation er ikke nødvendigvis ensbetydende med, at patienterne ikke har fået et tilbud om at blive henvist til et hospital, som kan behandle indenfor de maksimale ventetider. Det eneste, som Rigsrevisionen med sikkerhed kan konkludere, er derfor, at det i en række forløb ikke er dokumenteret, at patienterne har fået overholdt deres henvisningsret til andet tilbud.

Igangsatte og fremadrettede initiativer

For Regionsrådet er det en kerneopgave at sikre, at patienter med kræft får behandling til rette tid i overensstemmelse med de maksimale ventetider.

Regionsrådet bifalder, at der med den nye vejledning fra Sundhedsstyrelsen om de maksimale ventetider, nu bliver skabt én samlet referenceramme for fortolkning af reglerne på området på tværs af Sundhedsstyrelsen, Styrelsen for Patientklager og Patienterstatningen samt regionerne, så tolkningen fremadrettet ikke skal ske på baggrund af såvel forarbejder til lovgivningen som bekendtgørelse og vejledning samt afgørelser i forbindelser med klager og ad hoc notater. Regionerne vil i den videre implementering og det løbende udviklingsarbejde have et særligt fokus på at sikre en fælles forståelse af reglerne med Sundhedsstyrelsen og en stringent dokumentationspraksis.

Derudover er der såvel nationalt som i de enkelte regioner igangsat en række initiativer igennem de senere år, der har fokus på overholdelse af de maksimale ventetider. Dette gælder bl.a.:

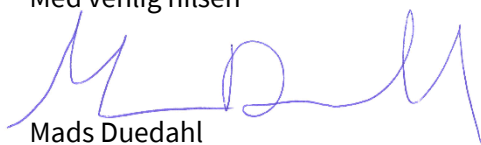
- Etablering af mere systematisk national registrering og monitorering af samtlige kræftforløb omfattet af de maksimale ventetider fra 1. januar 2024. De første tal viser, at stort set alle de patienter, der ønsker det, bliver behandlet indenfor tidsfristerne for maksimale ventetider. Den nye monitoreringsmodel er udarbejdet i samarbejde med Sundhedsdatastyrelsen, Sundhedsstyrelsen og regionerne.
- Regionerne vil med den nye monitorering løbende kunne følge hvor mange patienter, som på baggrund af kapacitetsproblemer, men – på et oplyst grundlag – accepterer at vente længere end tidsfristerne for at få behandling på deres primære hospital. Regionerne vil have et helt særligt fokus på systematiske kapacitetsproblemer, og vil konsekvent inddrage Sundhedsstyrelsen tidligt i forhold til sådanne udfordringer.
- Regionerne har styrket patientrådgivningen for patienter med livstruende sygdomme for at sikre, at patienterne nemt og hurtigt kan komme i kontakt med en patientvejleder og få den vejledning om deres patientrettigheder eller forløb, som de har behov for.
- Der er etableret samarbejder indenfor de mest kritiske kræftområder og nedsat en specialenhed. Enheden skal bl.a. understøtte regionerne i løbende overblik over ventetider og effektiv udnyttelse af behandlingskapaciteten på tværs af landet, ligesom den også skal understøtte regionernes brug af udenlandsk kapacitet med henblik på overholdelse af de maksimale ventetider. Alle regionerne har nu desuden placeret finansieringen af behandling i udlandet centralt, således at hensynet til økonomi på den enkelte afdeling ikke kommer til at være en barriere herfor.
- Regionsrådene har løbende investeret midler med henblik på at øge behandlingskapaciteten, der skal sikre fortsat overholdelse af kræftpakker og de maksimale ventetider. I forlængelse af de ekstraordinære bevillinger til kræftområdet i 2023 og 2024 er der derfor behov for, at der i Kræftplan V afsættes varige midler til at styrke kapaciteten fra 2025.

Det bør nævnes, at Region Nordjylland i sommeren 2023 etablerede en systematisk registrering og monitorering af samtlige kræftforløb omfattet af de maksimale ventetider svarende til den nationale. Monitoreringen viser, at Region Nordjylland har haft 1 overskridelse ud af 2617 forløb af de maksimale ventetider i forhold til behandling i perioden juli 2023 – februar 2024. Det svarer til 0,04 % af behandlingsforløbene i regionen. Overskridelsen var på 2 dage.

Afslutningsvis er det vigtigt at være opmærksom på, at fortolkningen af patientrettighederne – herunder samspillet mellem kræftpakker, ret til hurtig udredning og reglerne om maksimale ventetider – bliver meget kompleks i mødet med hverdagen i klinikken. For at sikre en ensartet implementering af den reviderede vejledning vil Regionsrådet opfordre til, at Sundhedsstyrelsen i dialog med regionerne systematiserer samarbejdet om løbende at kunne sikre afklaring af usikkerheder og tvivls spørgsmål, så der sikres en fælles fortolkning på tværs af regionerne og Sundhedsstyrelsen.

For så vidt angår patienternes ret til at blive henvist til Sundhedsstyrelsen med henblik på at finde et sygehus, der kan starte behandling inden for de maksimale ventetider, vil regionerne gerne gå i dialog med Sundhedsstyrelsen om, hvordan denne ret kan administreres på den bedst mulige måde til gavn for patienterne.

Med venlig hilsen

Mads Duedahl
Regionsrådsformand